

гуманітарних дисциплін у медичних вузах України зростає. І спроба деяких керівників ВНЗ України припинити викладання з 1 вересня 2015 року гуманітарних і соціально-політичних дисциплін є помилковою.

ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ

Л.І. Сидорчук, С.Є. Дейнека, І.Й. Сидорчук

Кафедра мікробіології та вірусології

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Життя майбутніх поколінь залежить від знань і здобутків минулого, які формують цілісну особистість фахівця на прикладах поколінь попередників. Вивчаючи мікробіологію, вірусологію та імунологію студенти можуть знайти багато фактів про героїчні вчинки своїх співвітчизників, які науково-практичними працями сприяли встановленню збудників різноманітних інфекційних захворювань, пошуку ефективних методів лікування і профілактики, таким чином рятуючи численні життя людей. На прикладі наполегливої праці українських вчених і лікарів показані мужність, цілеспрямованість, патріотизм і одвічна мета медиків: позбавити людство хвороб, особливо епідемічних, які приносять численні страждання народу. Досягнення сучасної теоретичної і практичної медицини в Україні стали можливими завдяки героїчним подвигам вітчизняних (українських) дослідників, які завжди готові на самопожертву, ризикуючи життям розкривали таємниці інфекційної патології. Про самовіддану працю українських мікробіологів красномовно сказав президент Всеукраїнської академії наук, мікробіолог за фахом Данило Кирилович Заболотний: «В боротьбі з епідеміями у нас є що написати на прапорі».

У минулому українські мікробіологи наполегливо вивчали збудників смертельно заразних інфекційних хвороб, які становили таку ж небезпеку власне дослідникам. Великий вклад зроблено Д.К. Заболотним, Д.С. Самойловичем, В.К. Високовичем, Л.Н. Малиновським, В.К. Стефанським у вивченні чуми – гострого особливо небезпечного зооантропонозного захворювання, довівши його природну вогнищевість, яка не залежить від людей, характеризується важким клінічним перебігом, високою летальністю і високою чутливістю теплокровних тварин.

Багато славних сторінок вписали українські мікробіологи у вивченні та боротьбі з холерою – страшною інфекцією, яка за 7 епідемій спричинили мільйони людських жертв. Суттєвий і вирішальний внесок у встановленні етіології холери вніс наш співвітчизник, лауреат Нобелівської премії (1908) та один із засновників імунології Ілля Ілліч Мечников. Н.Ф. Гамалія, В.В. Підвисоцький, Д.К. Заболотний були на передовій лінії боротьби з холерою, ризикуючи своїм життям, щоб дати надію іншим.

Історичний приклад видатних українських вчених дуже важливий для спеціаліста будь-якого фаху. Він вказує не лише на приклад професійної діяльності, але й на взірць відданості своїй справі, хоробрості у боротьбі з

невидимим та надзвичайно сильним супротивником. З другого боку праця у бурхливий період світових воєн і світових бурхливих політичних процесів вказують на той справжній аполітичний патріотизм і гуманізм, який і має бути притаманний лікарю. Саме тому така модель поведінки має бути більш близькою і сприйнятливою для студентів-медиків. Водночас знання про роботи вітчизняних вчених виразно впливають на життєвий досвід при спробах у своїх власних наукових дослідженнях молодих учених.

Таким чином, визнаючи величезний вклад вітчизняних науковців і розвиток мікробіології, вірусології та імунології, необхідно продовжувати наголошувати про їх здобутки при вивченні не лише питань, що прямо вказують на історичні моменти в розвитку науки, але й при розгляді відповідних тем практичних занять, наприклад, холери, чуми тощо.

МЕДИКО-СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ У ЕКОЛОГІЧНОМУ ВИХОВАННІ НА КАФЕДРІ МІКРОБІОЛОГІЇ І ВІРУСОЛОГІЇ

Л.І. Сидорчук, С.Є. Дейнека, І.Й. Сидорчук

Кафедра мікробіології та вірусології

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Трагедія Чорнобиля – наймасштабніша техногенна катастрофа за всю історію людства, яка з повною очевидністю викрила сучасний критичний стан цивілізації, розвиток якої тривалий час проходив без урахування тенденцій антропогенних порушень у біосфері. Чорнобильська аварія вказала на те, що навіть «мирне» використання у промисловості здобутків науки може стаи джерелом глобальної трагедії. Незворотність впливу таких катастроф відкрила ще одну наукову і водночас соціальну та педагогічну проблему: недостатність знань про механізми та наслідки дій різних доз і природи іонізуючого випромінювання на біосистеми протягом тривалого часу та інформованість про це як спеціалістів, у тому числі медичного профілю, так суспільства загалом. Вадливість цією проблеми призвела до створення численних інститутів та лабораторій, що займаються проблемами радіобіології та радіоекології.

Вищевказане разом із появою нових радіо небезпечних об'єктів та подібних аварій (Фукусіма, Японія, 2011) підводить проблему відстрочених наслідків радіаційних катастроф у ранг найбільш актуальних проблем сучасної екології, біології та медицини. Крім того потік інформації та наукових досліджень з даної проблеми та громадський інтерес як в Україні, так і закордоном постійно зростає, що вимагає підготовки грамотних фахівців, в першу чергу серед медичних працівників, які повинні об'єктивно інформувати суспільство, а також чітко уявляти медико-соціальні наслідки ядерних катастроф.

Таким чином, на кафедрі мікробіології та вірусології вивчення даної проблеми проходить у двох напрямках: вплив іонізуючого випромінювання на імунну систему та радіобіологічна дія на мікроорганізми.